

12. Об'єднання Мінветеранів із МінТОТ призведе до нівелювання учасників війни – Фріз // Прямий. 29.08.2019. URL: <https://prm.ua/ob-yednannya-minveteraniv-iz-mintot-prizvede-do-nivelyuvannya-uchasnikiv-viyni-friz>.
13. «Голос» закликає переглянути рішення про об'єднання Мінветеранів і МінТОТ // Цензор.НЕТ. 02.09.2019. URL: https://censor.net.ua/ua/news/3145993/golos_zaklykaye_pereglyanuty_rishennya_pro_obyednannya_min_veteraniv_i_mintot.
14. Рунець В. Оксана Коляда: Як поєднати інтереси тих, хто воював, і тих, хто змушений був покинути свої домівки // Радіо Свобода. 08.12.2019. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/okzana-koliada-pro-ministerstvo-veteraniv-i-peremishchenykh/30148615.html>.

УДК 327.82

Трофименко М. В.

кандидат політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

З огляду на триваючу військову агресію Росії на Сході України, анексію Криму, необхідність ефективного протистояння російським атакам у інформаційній сфері, донесення об'єктивної інформації щодо України на окуповані території Донецької, Луганської областей, Автономної Республіки Крим та територію Росії, питання реалізації публічної дипломатії задля забезпечення національної безпеки набуває для України особливого значення та актуальності.

Українсько-російська війна активізувала становлення публічної дипломатії в Україні. Українська модель публічної дипломатії побудована з урахуванням досвіду країн Центрально-Східної Європи, включає діяльність Українського інституту, окремого органу, покликаного презентувати Україну у світі, пропагувати українську мову, історію, культуру; розробку та впровадження затвердженого українським урядом вперше за роки незалежності нового національного бренду (UkraineNow); активну культурну дипломатію; а також дипломатію соціальних мереж для інформаційного забезпечення реалізації пріоритетів зовнішньої політики України, протидії російській пропаганді та промоції позитивного іміджу України за кордоном [1].

Українські інституції з урахуванням сучасних викликів, в умовах військового конфлікту із Росією, проголошених євроатлантичних та євроінтеграційних устремлінь, оновлюють законодавчу базу, що стосується сфери національної безпеки і оборони, не оминаючи при цьому питання розвитку сфери публічної дипломатії.

Так, у новій редакції Воєнної доктрини України, затвердженої рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року та Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015, у визначенні термінів, що вживаються у документі зазначається зокрема, що стратегічні комунікації – це скоординоване і належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави [2]. Тобто публічна дипломатія розглядається в контексті стратегічних комунікацій.

У статті 32 Воєнної доктрини одним з заходів і дій для кризового реагування на воєнні загрози та недопущення ескалації воєнних конфліктів Україною розглядається посилення розвідувальної діяльності в інтересах підготовки та проведення Україною стратегічних комунікацій, контрпропагандистських заходів та інформаційно-психологічних операцій.

У статті 41 Воєнної доктрини зазначається, що з метою досягнення переваги над воєнним противником мають бути посилені заходи з реалізації державної інформаційної політики на тимчасово окупованій противником території і міжнародній арені. Зауважується, що забезпечення інформаційної складової воєнної безпеки здійснюватиметься шляхом запровадження ефективної системи заходів стратегічних комунікацій у діяльність органів сектору безпеки.

Зважаючи на зазначене фінансування заходів стратегічних комунікацій визначається Воєнною доктриною України одним з пріоритетних напрямів фінансування потреб оборони

У Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, затвердженої рішенням РНБОУ від 4 березня 2016 р. та Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016 зазначається, що рівень забезпечення національної безпеки України залежить насамперед від ефективності функціонування відповідних органів державної влади, чіткого розподілу відповідальності й повноважень у визначених сферах діяльності та налагодженої взаємодії між ними. Зауважується, що визначаючи принципи, що закладені в основу розвитку сектору безпеки і оборони щодо інтеграції до європейських та євроатлантичних безпекових структур, Україна виходить з того, що розвиток і зміцнення ЄС та НАТО поглиблюють

загальноєвропейську та міжнародну безпеку в усіх її вимірах та вимагають проведення відповідних демократичних перетворень національних безпекових інституцій [3].

Так, для ефективного розвитку сектору безпеки і оборони в сучасних умовах передбачається, зокрема створення та впровадження системи стратегічних комунікацій у секторі безпеки і оборони

У розділі 3 «Основні завдання розвитку сектору безпеки і оборони» Концепції визначаються основні шляхи досягнення необхідних оперативних та інших спроможностей складових сектору безпеки і оборони. Одним з ключових напрямів, що включає й публічну дипломатію, визначається проведення огляду сфери стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони та її удосконалення з урахуванням досвіду держав-членів НАТО.

У Концепції зауважується, що розвиток системи управління сектором безпеки і оборони спрямований на забезпечення керівництва ним як цілісної системи, що побудована на таких принципах: налагодження співробітництва та ефективні стратегічні комунікації між суб'єктами сектору безпеки і оборони; залучення громадянського суспільства до прийняття найбільш важливих стратегічних рішень з питань забезпечення національної безпеки; чітка регламентація діяльності у секторі безпеки і оборони, що гарантує стабільний розвиток держави; застосування адаптивних стратегій управління, які передбачають залучення незалежних експертних організацій; прозорість та підзвітність суспільству.

У Концепції також закладені принципи, за якими має фінансуватись сфера безпеки і оборони – не менше 5 відсотків від валового внутрішнього продукту щороку, зокрема на видатки на оборону – не менше 3 відсотків валового внутрішнього продукту щороку, а на забезпечення розвитку оборонно-промислового комплексу – 0,5 відсотка валового внутрішнього продукту.

З огляду на все вищезазначене, можна зробити наступні висновки:

По-перше, публічна дипломатія з урахуванням активного розвитку інформаційних технологій є одним з найголовніших, центральних невійськових засад забезпечення національної безпеки держави.

По-друге, українські інституції з урахуванням сучасних викликів, в умовах військового конфлікту із Росією, проголошених євроатлантичних та євроінтеграційних устремлінь, оновлюють законодавчу базу, що стосується сфери національної безпеки і оборони, не оминаючи при цьому питання розвитку сфери публічної дипломатії.

Література

1. Trofymenko M. Public Diplomacy in the Countries of Central and Eastern Europe: Experiences for Ukraine / M. Trofymenko, A. Trofymenko // *Baltic-Black Sea Regionalisms : Patchworks and Networks at Europe's Eastern Margins* / ed. by O. Bogdanova, A. Makarychev. - Springer, Cham, 2020. – P. 242.
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України» [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016>.